

ները ցոյց տալ, այլ նման Սրուանձտեանց սրբազանին՝ շպարեց իր գրուածքները նաշխուն բառերով, ճոխացուց իր գրութիւնները առասպելներով, և կարգ մը անքննադատ դասակարգերուն համար՝ նշանաւոր գրագէտ մը համարուեցաւ:

Լուրջ քննադատութիւնը, վերլուծող ու սուսնասիրութիւնը միայն կրնայ որոշել գրագէտի մը արժանիքը: Մեր դարը գրողէն կը սպասէ ոչ միայն լոկ գեղեցիկը, այլ նորագիտ, ինքնաստեղծ գեղեցիկը, որ ունենայ շլացուցիչ երանգներ, հոյակապ ձեւ, գրաւիչ բոյր, ուսկից բղխելու է հանրութեան գնահատումին արժանացող զմայլանք, խանդավառութիւն: Գեղեցկագիտական գրութիւն մը երգի չափ ներդաշնակ ըլլալու է:

Բանաստեղծութիւնէն մանաւանդ՝ երաժշտական ամէն կատարելութիւնները կը պահանջուի. քերթուածը տխուր, թէ զուարթ, որոշ հաստատուն տպաւորիչ ներդաշնակութիւն մ'ունենալու է: Անոր գաղափարներէն գեղեցկութիւն բուրելու է, և գեղեցիկը զգացմունքով ողողելու է ընթերցողին միտքը:

Աղայեանի մանրիկ ու մեծկակ քերթուածները՝ թէև ունին որոշ գաղափարներ, սակայն անոնց գեղեցկագիտական արժանիքը հիւսուածք մը չունի, զոր կարենանք շուշափել և տեսնել:

Իր խոստովանինք, որ Աղայեան իր գրութեանց մէջ յորդորող, առաջնորդող մըն է, իր բանաստեղծութեանց մէջ պարկեշտ երազող մը և պաշտող մըն է: Իր գաղափարները հայկական երակներուն կը ներարկեն առողջ և մաքուր: Իբր քերական՝ ուսանայ բարբառին մէջ մեծ յեղաշրջում մտնողն է, մանուկներուն հայերէն լեզուի նահապետական ամենէն արդիւնաւոր վարպետն է:

Ասոնք արժանիքներ են որ առանց գեղեցկագէտ մարդուն հաւաստիքն ըլլալու, ինքնուրոյն իրենց սահմանին մէջ Աղայեանը մեր մտաւորականներէն մէկ համակրելին և արդիւնաւոր կ'ապացուցեն ըլլալ: Իր դասագրքերը ապրեցուց և անոնցմով ապրեցաւ:

Հ. Ս. ԵՐԵՄԵԱՆ

„IN MEMORIAM“

(TENNYSON)

Լուս է առաւտն հանդարտ ու մեղմին,
Մեղմին՝ յարմարող վշտի մ' մեղմագոյն,
Ու միայն թփոց միջէն ազագուն
Վար կը թափթփի կաղինն ի գետին:

Հանդարտ ու խաղաղ այս դաշտագետին,
Հանդարտ, ցօղաթուրժ թփուտն ու մացառ.
Հանդարտ արծաթեայ ծուէնք օղապար՝
Որ կանանչ, ոսկի գոյներ կը հագնին:

Հանդարտ այս օդը, հանդարտ թուփերն աս՝
Որ կարմած են - կը կամին իյնալ -
Թէ սիրտս է հանդարտ - անոր հանդարտն ալ
Հանդարտն յոյսերու մահուան՝ վաղահաս:

Հանդարտ ծովն ի նինջ՝ արծաթ ցօղացմամբ
Ալիքներն անոր կ'օրօրուին հեշտիւ...
Եւ սառ հանդարտն այն կուրծքին տակ ազնիւ
Որ բարախէ սոսկ վրէժն բարախմամբ:

Թրգմ. Մարտ 31

ԼՈՆՏՈՆ

Ե. Ս. ՄԵԼԻՔՈՆ

